

Titel: Forelæsninger over dansk grafematik, [HWF] 008-0040

Citation: "Forelæsninger over dansk grafematik, [HWF] 008-0040", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 59. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_008-shoot-wacc-2013_0058_008_HWF_0040_p59_bP58_TB00016/facsimile.pdf (tilgået 16. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Grammatik 47 26
Hvordan skaber Pladsen som den grundlæggende grammatiske Raadbog:
til Grammatikken sluttede sig 1799 en ortografisk Ordbog, der dog led
af betydelige Inkonsekvenser.

De 30 Aar førte Aar efter Raadens Grammatik er vist de frugtbarste
i den danske Retskrivningslæres Historie; foruden talrige Afhandlinger
i Tidsskrifter og elementære Fremstillinger i Skolegrammatikker
fremkom der selvstændige Skrifter af Dichtmann (1799), Rasmus Nyerup
(1826), Bloch (1805), W. F. G. Bøgh (1807), F. Haegh-Guldberg (1809), J. J.
Damp (1811; meget radikal), H. Erens (1812), F. P. J. Dahl (1823), J. H. Breda-
dorff (1826), Holbech (1825); ~~W. F. G. Bøgh (1807), F. Haegh-Guldberg (1809), J. J. Damp (1811; meget radikal), H. Erens (1812), F. P. J. Dahl (1823), J. H. Breda-~~
Kulminationen af
denne livlige ortografiske Diskussion maanedes i 1826, da Raad udsædte
sin store Retskrivningslære, sekundæret af et mindre Arbejde af N. H.
Petersen. Raads Arbejde, hvori et paa den Tid enestaaende Kendskab til
alle de nordiske Sprog paa deres forskellige Alderstrin, forbindes
med en metodisk Konsekvens og et teoretisk Vidsyn, der haver Frem-
stillingen hidselshjort over de økonomiserende Forfælgere, vakte ved
sine radikale Forslag ~~en~~ heftig Diskussion, som førtes i næsten
alle Sættidens Tidsskrifter og Dagblaae. Angrebene (hvoraf de
betydeligste var Holbechs og Blochs) blev besvaret i Afhandlinger
og Indlæg baade af Raad og N. H. Petersen og denne tredje store Retskriv-
ningsfejde forbitrede i høj Grad Raads sidst Aar.

1827 døde Støtten den ~~nye~~ uden at Raads Forslag vandt Ind-
pas uden for en snæver Kreds af Sprogmand og Pædagoger; men 1843
blussede den op igen, idet Israel Levin rettede et heftigt Angreb paa
en Afhandling af N. H. Petersen, som foreslog at der dansk og svensk
Retskrivning skulde nærmest til hinanden for at fremme det scan-
dinaviske Selskab. Denne Debat foranledigede Kinch til at fore-
slaa at Skolerne ma barde optage de vigtigste af Raads Forslag, og
flere Skoler og Dagblaae begyndte paa egen Haand at reformere den
traditionelle Ortografi, som nu var kodificeret i Holbechs Ordbog
(1813, 1833, 1859); selv Randvig gik ind for enkelte moderate Andringer
og Bevægelsen resulterede endelig 1869 i det stockholmske Retskriv-
ningsudvalg, hvori fra Danmark sadte K. J. Lyngby og Svend Grundtvig
og tre andre. ~~Den~~ Den livlige
bitre Strid, som kom til at staa om det Reformforslag, der vedtoges
paa Stockholmsudvalget varede langt ud i ~~1870~~ 1870 og blussede op igen
i 1880'erne, idet Pædagogisk Selskab i 1885 indgav et Andragende til